

ներու կողմէն. 500է աւելի տաճարներ քանդուեցան և հազարաւոր մեռեալներ և վիրաւորներ դիտապաստ ինկան Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ. Չաքարիա պատրիարք գերի տարուած էր Տիգրան Քրիստոսի Ս. Խաչին հետ: Նորագիւտ արաբերէն յիշատակարան մը մանրամասն կը հաղորդէ թիւերն այն մեռելոց, որ անթաղ կը մնային քաղաքին փողոցներու մէջ և Թովմա անուն քրիստոնեայ մը, իր կնոջ հետ, կը փութայ թաղել մեռելները: Նոյն իսկ չէին խնայուած Սիոնի հին եկեղեցիները, անոնց հետ նաև Վերնատան եկեղեցին և Ս. Ստեփանոսի մատուար, որ յարակից էր նոյն եկեղեցոյն (Revue Biblique 1897, էջ 156): Չաքարիայի յաջորդ Մոտեստոս ջանաց քիչ ժամանակի մէջ վերականգնել կործանած և այրեացաւեր գլխաւոր եկեղեցիները, մանաւանդ Սիոնի թաղը, ուր վերաշինեց Ս. Ստեփանոսի եկեղեցին որու մասին հետեւեալ տեղեկութիւնները կը քաղենք քրիստոնեայ հնախօս Լըքլէրքի յօդուածէն (տե՛ս Dictionnaire d'Archéologie chrétienne et de Liturgie, 655-668): Մոտեստոսի վերաշինութենէն յետոյ, 670ին, առաջին անգամ գաղղացի Արգուլֆ եպիսկոպոսն է որ կը նշանակէ Սիոնի Ս. Ստեփանոսը իր «Ուղեգրութեան» մէջ, և կ'ընծայէ մեզ գեղեցիկ նկարագրութիւն մը և թանկագին յատակագիծ մը, որուն համաձայն, Ս. Ստեփանոսը կը յիշուի իբր կցորդ եկեղեցի, վասն զի այդ թուականին տակաւին չէր անջատուած Վերնատան եկեղեցիէն: Անգղիացի Բէդ պատկառելին (720) և Վիլլիպալտ (723-726) տեղեկութիւններ ունին Նախավկային նոյն մատարան վերաբերմամբ: Բայց կը թուի թէ՛ 808ին այլևս Ս. Ստեփանոս անջատուած էր Սիոնի Մայր եկեղեցիէն, և մասանց փոխադրութեամբ վերաշինուած էր Յովսափատի վանքերու շարքին: Լատին յիշատակարան մը, Commemoratorium de casis Dei խորագրով, որ տեսակ մը ցուցակ է վանորէից և կը պարունակէ մէն մի վանքի վանականաց նոյն ժամանակի (808) վիճակագրութիւնը, հետեւեալ կերպով կը դասուորէ Յովսափատի ստորոտէն համրելով՝ մինչև Սիոն գտնուած վանքերը:

Ս. Դեռոնդէս 1 քահանայ

Ս. Յակոբ 1 »

Ս. Քառասունք 3 »

Ս. Քրիստափոր 1 »